

Poročilo ocenjevalne komisije natečaja Prva pomoč je rešila življenje

Ocenjevalno komisijo smo sestavljale:

Janja Bukovec, učit. slov. j. predsednica

Melanija Frankovič, uni. prof. slov. j., lektorica prispevkov

Barbara Ozimek, sekretarka RK

Na natečaj je prispelo 26 prispevkov iz 7 osnovnih šol in 1 srednje šole.

Komisija se je po pregledu odločila, da nagradi avtorje 8 prispevkov.

Pri ocenjevanju smo se člani osredotočili na ustreznost vsebine, doživetost pripovedi, prepričljivost, bogastvo jezika, izvirnost ...

Nagrajeni so naslednji prispevki (navedeni abecedno): **Anja Janežič** (OŠ Dolenjske Toplice), **Nina Kirar** (OŠ Šmarjeta), **Jernej Osolnik** (OŠ Vavta vas), **Rožle Pirc** (OŠ Šmihel, podružnica Birčna vas), **Neža Poljanec** (OŠ Frana Metelka Škocjan, podružnica Bučka), **Anže Rovšek** (OŠ Toneta Pavčka, Mirna Peč), **Pia Olga Šepec** (OŠ Drska), **Eva Šubic** (Gimnazija Novo mesto).

Novo mesto, 26. 4. 2019

Zapisala: Janja Bukovec

Moje nezgode in prve pomoči

Ko sem bil še majhen, star približno pet let, smo neke nedelje šli na pokopališče. H grobu pokojne babice smo nesli sveče.

Ko smo grob našli, smo sveče prižgali. Vzel sem svečo, da bi jo zaprl. Nisem dobro položil pokrovčka, zato sem si opekel roko. Zajokal sem, ker me je bolelo. Šli smo k zdravniku, ki mi je pogledal roko in mi jo povil. Dobil sem tudi neko palčko, ki sem jo lizal in je bila sladka. Čez nekaj dni se je moja roka pozdravila. Lahko sem odstranil povoje. Spet sem bil zdrav. Še dobro, da mi je zdravnik znal pomagati.

Nekega dne, ko sem bil star šest let, sem se med poletnimi počitnicami igral na balah sena. Zvečer so me starši pogledali in našli klopa. Mami je šla po pinceto. Medtem sem si klopa že sam odstranil, ampak zelo slabo, saj sem že drugi dan na roki videl lise. Šli smo k zdravniku. Ta je rekel, da sem imel okuženega klopa in da sem zbolel za borelijo. Dva tedna sem moral hoditi k zdravniku, da so mi po cevki, ki so mi jo pritrdili na nastavek na roki, spuščali zdravilo. Predzadnji dan se mi je nastavek snel. Spet so mi dali injekcijo, da so mi ga lahko dali nazaj. Zadnji dan so nastavek odstranili. Zaradi te bolezni sovražim klope. Zelo sem bil vesel, ker sem bil spet zdrav. Bolje bi bilo, da bi mi mamica dala prvo pomoč in mi odstranila klopa, ker ona to zna.

Nekega dne smo bili na obisku pri mamini teti. Ko smo se že skoraj poslovili, sem stekel k atiju, ki je držal mojo sestro. Nastavil je roko, da se ne bi zaletel vanj. Padel sem in si zvil nogo.

Naslednji dan sem šel v šolo. Pri športu sem tekel zelo počasi, ker me je noga še vedno bolela. Ko sem po pouku šel domov, je mamica opazila, da nogo vlečem za sabo. Rekla je: »Danes greš k zdravniku zaradi alergije in bova pokazala še nogo.« Pri zdravniku sem moral zelo dolgo čakati na slikanje noge. Slika je pokazala, da imam zlomljeno kost, ki se ji reče stopalnica. Zdravnik me je še vprašal, kje me boli in pokazal sem mu. Rekel je, da moram k mavčarju. Mami je morala podpisati, da se strinja, da dobim mavec. Mavec sem moral nositi tri tedne. Prva dva tedna sem uporabljal pri hoji tudi bergle. V šoli sem ves čas hodil le po eni nogi. Sošolci so mi pomagali nositi torbo. Bili so začudeni, ker sem prišel v razred z eno copato in berglo. stopalnica pa se je dobro zacelila. Ko je zdravnik odstranjeval mavec, me je zelo žgečkalo. Nogo sem moral še razgibati, ker se mi je zdelo, kot da hodim po tleh, ki niso ravna.

Spoznal sem, da je treba zelo paziti, da se ne poškoduješ ali zboliš. Vesel sem, da sem vsakokrat dobil pravo prvo pomoč pri mojih poškodbah in nezgodah. Hvaležen sem mami, zdravnikom in sošolcem, ki so mi pomagali. Zdaj spet veselo skačem naokoli in sem zdrav.

Rožle Pirc, 3. r., OŠ Šmihel

Mentorici: Vida Šter in Mojca Pirc

Prva pomoč rešuje življenje

Ko po vasi otroci se podimo,
se s kolesi večkrat zaletimo.
Včasih pa tudi kar peš,
ker nenehno kam hitimo.

Takrat je jok in stok,
ker poškodbe se zgodijo.
Kri pogosto teče,
a dobro, da še hujše ni nesreče.

Ko nezgoda se zgodi,
naša mami že za rane poskrbi.
Še dobro, da pri roki vedno ima
prvo pomoč kar doma.

Prva pomoč vedno reši
nam težave,
ker otroci, preživahni vsi,
poškodujemo si tudi glave.

Če pa hujša nesreča je,
takrat pokličemo 112.

Anže Rovšek, 5. a, OŠ Toneta Pavčka
Mentorica: Mojca Žefran

Prva pomoč je rešila življenje

V Vavto vas sta se dva avta pripodila,
z veliko silo skupaj se zabila,
oba voznika sta nosove si zlomila
in krvi veliko izgubila.

Brž sosedje so pritekli,
zakričali, zajokali
in rešilca poklicali.

En dedek pa se je tako ustrašil,
da si je dovod krvi zamašil.
Srce njegovo je obstalo,
na rešilca ni čakalo.

Sosed to vidi in steče do šole,
kjer defibrilator aktivira.
Hitro pomaga dedku,
ki se mu življenje spet nabira!

Ko rešilec nato v vas pridrvi,
naš dedek lahko že sam sedi.
Prva pomoč mu je rešila življenje
in prihranila vnučku trpljenje.

Jernej Osolnik, 6. a, OŠ Vavta vas
Mentorica: Ana Markelj Karlič

Prva pomoč tudi na dopustu

Bili smo na morju, ležali pred prikolico, ko je oči pritekel poklicat na pomoč. Povedal je, da si je eno dekletko poškodovalo glavo. Mami je vzela svojo torbico za prvo pomoč in odhiteli sva na plažo. Prizor na plaži je bil res neprijeten. Priznam, da sem se zelo ustrašila. Dekle si je na ograji presekalo glavo. Bila je vsa krvava. Moja mami je šla takoj v akcijo. Pogledala je, kje je rana, jo oskrbelo z gazo, mene pa poslala po led in mi naročila, da pognem brisačo. Dekle so prinesli s plaže na brisačo. Lastnik kampa je poklical dežurnega zdravnika. Medtem ko smo čakali reševalno vozilo, se je mami ves čas pogovarjala s poškodovanko. Pogovarjala se je v angleškem jeziku, saj je bilo dekletko Madžarka. Zdelo se mi je čudno, zakaj ji mami ves čas teži. Držala ji je tudi led na glavi in občasno preverila krvavitev iz rane. Mami je njenemu fantu naročila, naj prinese suho obleko, saj je dekletko drgetalo od bolečin in mraza zaradi mokrih kopalk. Preoblekli smo jo. Ko je prišlo reševalno vozilo, je mami reševalcem vse opisala. Zahvalili so se za pomoč in dekletko odpeljali.

Po dogodku smo se pogovorili, saj smo bili otroci vidno prestrašeni. Mami nam je razložila, da se je pri poškodbi glave treba s poškodovancem ves čas pogovarjati, da ne zaspi in izgubi zavesti. Otroci smo se po pogovoru umirili. Ponosna sem na svojo mami, morda bom tudi jaz medicinska sestra, tako kot ona, in bom pomagala ljudem. Hvaležna sem mamici za to izkušnjo, da sem bila lahko zraven in pomagala.

Anja Janežič, 5. a, OŠ Dolenjske Toplice
Mentorica: Jožica Erjavec

Prva pomoč je rešila življenje

Pomoč. Z njo se srečujemo vsak dan. Ko nekomu podaš roko, da vstane, ko pomagaš nekomu pri domači nalogi. Tisti občutek, ki ga doživiš takrat, ko nekomu pomagaš, se ti zahvali, toplina, ki jo doživiš v srcu, ko se zaveš, da si nekomu pomagal in ti je za to hvaležen, tega se ne da opisati, ne stehitati, ne poplačati. Kaj pa se zgodi, ko nekomu nudiš prvo pomoč? Ali nekomu

celo rešiš življenje? Kakšni so občutki medtem, potem; kaj čuti tista oseba, jo boli, je ne. Sploh hoče, da ji pomagamo?

Mislím, da moramo vsi nuditi prvo pomoč, če je le-ta varna za nas in je v okviru naših zmožnosti, moramo se naučiti pomagati sočloveku ob nezgodi.

Zgodilo se je januarja letos v Novem mestu. Bila sem na sprehodu s svojo prijateljico. Hodili sva po gozdu in se približali reki Krki, a sva še vedno stali na gozdni poti. Nato sva na bregu reke zagledali dve dekleti. Srce mi je začelo hitreje biti. Prvo dekle je jokalo in iz roke je močno krvavelo, drugo pa je nezavestno ležalo na travi ob vodi. Po pogledu na njiju se mi je kar malo zavrtelo v glavi, vendar sem čutila, da moram pomagati. Takoj sva krenili k dekletoma. Jokajoče dekle sem vprašala, kaj se je zgodilo. Odgovorila mi je, da sta se igrali, nato pa se je njena prijateljica Nina sredi igre zgrudila. Zatem je sama hotela do nje, vendar se je ob vejo na tleh spotaknila in padla, na njeno nesrečo pa je bilo na tleh steklo, ki jo je porezalo. Iz roke ji je steklo že precej krvi. Rekla je tudi, da ji je ime Kaja. Nato sem svoji prijateljici, še vedno z velikim cmokom v grlu, rekla, naj preveri, če na Nini čuti kaj utripa. Prijateljica je rekla, da ne in takrat me je močno stisnilo pri srcu, vendar so se mi misli hitro zbistrile. V trenutku sem ji naročila, naj pokliče na številko 112 in naj reševalce pošlje v gozd pri športnem parku Portovald, kjer imamo dve poškodovanki: ena je nezavestna in ne diha, druga pa močno krvavi iz roke. Nekaj trenutkov za klicem sva v daljavi že zaslišali zvoke siren. Nino sem začela oživljati, vendar je bilo v meni veliko mešanih občutkov; sicer sem oživljati znala, a do sedaj sem vadila le na lutki, zato sem bila živčna in sama sebe sem neprestano spraševala, če ne delam kaj narobe. Medtem sem prijateljici zavpila, naj si od srajce, ki jo nosi, strga rokav in Kaji zelo tesno povije roko, na rano pa naj ji da strgan del moje kratke majice. Tako ji je za silo povila roko. V moji glavi so se še vedno dogajale različne stvari, še vedno sem bila v šoku od dogodka, roke so me od oživljanja že bolele, kljub temu pa sem upala, da bom Nini rešila življenje. V bližini smo zaslišale klice reševalcev, zato smo vse tri v trenutku zavpile: »Na pomoč!«. Tako so bili reševalci kmalu pri nas. Povedala sem jim, kaj se je zgodilo, nato pa me je po dveh vdihih zamenjal reševalec. Kaji so že povili roko in ji dovajali kri ... Za trenutek se mi je zazdelo, kot da se je okoli mene ustavil čas, v glavi se mi je pričelo vrteti, v srcu me je prenehalo stiskati in zraven mene je stal reševalec, ki mi je nekaj govoril, vendar sama nisem vedela kaj. Ko sem se spet spravila k sebi, sem se zavedla, da je to tisti reševalec, ki me je zamenjal pri oživljanju. Potem ko sem mu z bistro glavo prisluhnila, sem izvedela, da je Nina živa, vendar je še vedno v kritičnem stanju. Bila sem tako vesela, da sem nekomu rešila življenje, jaz, štirinajstletno dekle. Srce mi je začelo hitreje razbijati in v mišicah sem spet čutila ton adrenalina. V tistem trenutku bi se šla lahko kopat v ledeno mrzlo Krko, saj smo bili sredi januarja, pa mraza ne bi čutila.

Vse štiri so odpeljali v bolnišnico, naju dve samo zato, da bi preverili, ali sva v redu, Kajo in Nino pa so v bolnišnici zadržali še en teden na opazovanju. S prijateljico sva se v resnici do konca zbistrili šele v bolnišnici, ko so prišli najini starši, da bi naju odpeljali domov.

Tri dni kasneje sem odšla v bolnišnico, da bi videla, če Nina in Kaja dobro okrevata. Najprej sem šla h Kaji, ta se mi je še enkrat toplo zahvalila, ker sva pomagali njej, Nini pa rešili življenje. Nato sem šla k Nini. V srcu sem samo ob besedi živijo začutila toplino. Potem se mi je začela zahvaljevati, ker sem jo rešila in da mi je za to res hvaležna. Bolj kot karkoli sem si v tem trenutku želela, da bi se ljudje iz tega dogodka naučili, da ni važno, komu pomagaš, ampak je važno le to, da pomagaš, pa tudi če pri sebi nimaš kovčka s prvo pomočjo.

Tukaj se moja zgodba zaključí. Zdaj vem, da so vsi ljudje veseli, če jim pomagaš. Občutki, medtem ko pomagaš, so mešani; v nekem trenutku te je strah, v drugem pa si nase ponosen

in želiš sočloveku pomagati, čeprav je lahko drugačen od tebe ali so mu vseč drugačne stvari kot tebi. In to je tisto, kar je lepo in te kot človeka bogati.

Pia Olga Šepec, 8. b, OŠ Drska
Mentorica: Irena Šega

Prva pomoč rešuje življenje

Prva pomoč je niz ukrepov, s katerimi rešujemo življenje, ko pridemo na kraj nesreče. S pravilno uporabo teh ukrepov je bilo že mnogim ljudem rešeno življenje. Ob hujših poškodbah nam pomagajo usposobljeni reševalci, mi pa ob manjših pomagamo po svojih najboljših močeh.

Tudi sama sem že kdaj priskočila na pomoč komu, ki se je poškodoval. Najbolj živo mi je v spominu ostala nesreča moje takrat devetinosemdesetletne babice pred štirimi leti. Babica je lepega poletnega popoldneva šla zakurit peč, da bi poskrbela za toplo vodo. Ko je polena nesla proti kurišču, se ji je s temnilo pred očmi. Z glavo je udarila ob rob kovinskega zbiralnika za vodo.

Zaslišala sem njene klice na pomoč in takoj stekla k njej. Babica je bila omotična, vendar pri zavesti. Na glavi je imela rano. Odpeljala sem jo v hišo. Ker staršev ni bilo doma, je sestra poklicala sosedo, ki je zaposlena v bolnišnici kot medicinska sestra. Takoj nama je prišla pomagat poskrbeti za babico. Rano ji je očistila oziroma razkužila, pokrila s sterilno gazo in obvezala.

Pogledala je, če ima babica še kakšne druge poškodbe. Ker se je babica dogodka spominjala, ni imela drugih poškodb in rana ni bila velika, je nismo peljali k zdravniku. Soseda je še večkrat prišla k njej, da ji je rano previla in malo poklepetala z njo.

Ob tem dogodku sem se naučila, kako pomembno je znanje prve pomoči in se odločila, da se je začnem tudi sama učiti v šoli in tudi pri gasilskem društvu.

Nina Kirar, 9.a, OŠ Šmarjeta
Mentorica: Irena Zupančič

Prva pomoč je rešila življenje

Če s kolesa padeš
in boli te vse,
kdo poklical bo,
da najdejo te?

Mogoče tovariši ali pa starši,
a rešil te bo
zagotovo nekdo,
ki ima veliko srce.

Kdo je to?
Verjetno reševalec
ali pa ta,
ki človeku pomagati zna.

Temu se reče prva pomoč,
ker človeku rešiš življenje
ali mu vsaj olajšaš trpljenje.

Neža Poljanec, 4. P, OŠ Frana Metelka Škocjan, podružnica Bučka
Mentorica: Urška Zidar

Ugriz usode

Bil je prijeten poletni večer v poznem avgustu. Eden tistih, ko ti odtenki rdeče ob sončnem zahodu razkrijejo ranljivost in minljivost življenja. Ko zrak opojno diši, po cvetju, po sveže pokošeni travi, po gozdnatih tleh in razburljivi noči. Ko ti črički prigovarjajo v neznanem, a jasno razumljivem jeziku, da je življenje treba užiti.

Tak večer rada dopolni bleda polna luna, ki opomni, da kljub radosti in vznesenosti, ki objema živa bitja na take dni, večer prinaša tudi temo. Predvsem temo. V temi resda lahko vzklijejo globoke, skrite strasti, svobodnejša je tudi ljubezen. Mladost postane skoraj oprijemljiv pojem in za hip se lahko zazdi, da je vse mogoče. Vendar pa se lahko pod besedo vse, v celofanu skrivajo tudi besede kot so izguba, nesreča, celo smrt. A kdo bi si na tak poletni večer s takim razmišljanjem kvaril vzdušje.

Sedela sem na zadnjem sedežu motorja. Vozil je zmerno hitro, čeprav se mi je zdelo, kot da drviva z veliko hitrostjo. Vsaj tako je drvelo moje srce. V mojem prsnem košu je poskakovalo, kot da bije zadnjič. Je vedelo, da se bliža nekaj slabega, ali pa je bil to le ljubezenski adrenalin?

Okoli pasu sem objemala Noeta. Če ne bi bil tako topel, tako živ, bi me zeblo. Oblečena sem bila v tanko poletno obleko, obuta pa v japonke. Mrzel veter je ovijal moje noge, medtem ko sva kot komet rezala skoraj prazno mestno cesto.

»Mi zaupaš?« je glasno vprašal. Motor je veselo zahrumel. Noe je želel pospešiti. Nekje v ozadju misli mi je odzvanjalo mamino opozorilo: »*Nikoli s fantom na motor, tudi če je še tako pazljiv. Ljubezen rada prestopa meje ...*« Pred sabo sem zagledala tablo, ki je napovedovala odcep za avtocesto. Ni bilo časa za razmišljanje. »Da,« sem bleknila. Govorila sem resnico. Zaupala sem mu. Samo morda nekoliko manj. Na avtocesti. Na hitrovozečem motorju. Tako sva zavila. Avtocesta je bila skoraj prazna. Morda pa je želela v nama vzbuditi sum. Prazna scena v filmih naznanja srhljiv prizor. Vendar tudi na filmskih platnih glavni junaki tega ne opazijo.

Pospešil je. Sedaj sva zares drvela. Z vsakim mežikom sva premagovala večje razdalje. Hitela sva. Vedno bolj se nama je mudilo. Poskušala sva dohieteti življenje. Ga ujeti, spoznati in za vedno ljubiti. Tisto pravo življenje, ki povzroči, da žariš in včasih skoraj zasenčiš sonce. In morda bi ga tudi ujela. Če usode le ne bi imela drugačnih načrtov ...

Veter je bičal moj obraz. Prižela sem se k njemu. Čutila sem utrip njegovega telesa, napetost njegovih mišic. Pritisnila sem brado na njegov tilnik. Nosnice mi je napolnil vonj njegove kože. Lasje so se za mano vrtinčili v zraku. Sama pa sem se počutila živo kot še nikoli. Ljubila sem ga.

Naslonila sem glavo na njegovo ramo. Iz za hip, za en sam trenutek, sem občutila popolnost. Bila sva samo midva. On in jaz. Zaljubljena. Nepremagljiva. Združena v poletnem večeru in mladosti. Počutila sem se tako blaženo. In naenkrat sem končno, po mesecih čakanja, začutila, da je napočil pravi trenutek. Nagnila sem se k njegovemu ušesu in zašepetala:

»Ljubim te.«

Čas se je ustavil. Nisva slišala več hrumenja. Njegovo telo se je sprostilo. Oprijem krmila je za hip popustil. Nezavedno je počasi dvignil desno roko. Želel se je dotakniti moje noge. Želel mi je povedati, da me ljubi, da je tudi sam že dolgo časa čakal na ta trenutek. Roke še ni dvignil za več kot nekaj centimetrov, ko je krmilo nevarno zanihalo. Opazil je, kaj se dogaja. Zgrabil je krmilo in upal, da še ni prepozno.

Oba sva čutila, da to ni bil hec. Bila je odločitev. Življenje se je odločalo, ali nama da novo priložnost. Dvomilo je, da bova naslednjič nasvete lune vzela resneje. Kanček več sreče in morda bi lahko srečno odvila in se izognila neizogibnemu. Vendar pa so pravila življenja jasna. Preživetje je pogosto podarjeno, življenje v preživetju pa izziv. Izziv, ki mu tokrat nisva bila kos.

Krmilo je do konca zbežljalo in poletela sva čez motor. Tega, kar se je dogajalo potem, se ne spomnim. Ko je moje telo obležalo na tleh, sem vedela le, da je danes na tem mestu nekaj umrlo. Vprašanje pa je bilo le, kdo. Ljubezen, jaz ali on. Sama sem navijala zase. Saj ostalega verjetno ne bi mogla prenesti.

Trenutek, ki bi se moral razširiti v večnost, je naenkrat postal nejasen spomin.

***

Dolores se je peljala domov. Vračala se je iz Ljubljane. Opravila je še zadnji izpit. Obdajala jo je tista mešanica veselja in ponosa, ki te nekako pripravi do tega, da imaš rajši sebe in druge. Čeprav se je zavedala, da bo kmalu cele dneve preživela za zvezki in da je v življenju ne bo več vodilo poletno sonce, ampak njena namizna luč, je bila zadovoljna. Če želiš doživeti trenutek, moraš skrbi potisniti na stran. Rahlo je odprla odprla okna in v avto povabila prijetno hladen zrak. Po radiu so predvajali pesem »Something big« Shawna Mendesa. Vedno je rada poslušala njegove pesmi. Nasmehnila se je in povečala glasnost.

Že se je predajala brezskrbnemu vzdušju, ko je daleč naprej pred sabo zagledala dva zmazka. Hitro je pohodila zavoro, povsem refleksno, čeprav jo je do prizora ločilo še več kot petdeset

metrov. Z izbuljenimi očmi je nemo zrla v dve telesi, ki sta negibno ležali na tleh. Obkrožala ju je kri in zveržen ostanek motorja. Začela se je potiti. »Pohiti,« si je prigovarjala. S tresočimi rokami je previdno zapeljala naprej. Ugasnila je radio. V glavi ji je vladala smrtna tišina. Pohitela je iz avta. Že je hotela steči do njiju, ko se je spomnila, da je pravzaprav sredi avtoceste. Hitro je postavila trikotnik. Nato se je končno opotekla k njima. Ležala sta nekaj metrov narazen. Pristopila je k fantu, saj ji je bil bližje.

Levo nogo je imel zagozdeno pod motor, izpod katerega se je širila mlaka krvi. Pogled ji je zdrsel preko zlomljenih reber, velikih raztrganin, vse do obraza, ki ga skoraj ni bilo. Postalo ji je slabo. Odvrnila je pogled. V še večji grozi je opazila stopalo, ki je ležalo, kot v grozljivki, meter stran od motorja. Bila je v šoku. Vedela je, da bi morala pomagati, takoj začetni oživljati, a je v tistem hipu zmrznila. Opazila je le eno. Prsni koš se ni dvigoval.

Reševalci, ji je kar naenkrat švignilo skozi misli. Naenkrat se je v polnosti zavedala situacije. Poklicati mora, še prej pa dekle. Ko je prispela do nje, je začutila delček olajšanja. Izgledala je nekoliko bolje. Njena roka je bila zveržena in kožo so pokrivalo obsežne odrgnine.

Zaskrbljujoče je bilo le stegno, iz katerega je v presledkih brizgala kri. Zmrazilo jo je. Brez obotavljanja si je slekla majico in z njo trdno obvezala rano. S pasom jo je še nekoliko zadrgnila. Oddahnila si je, ko je opazila, da je bilo njeno delo vsaj delno uspešno. Izkrvavela ne bo. Sedaj je mrzlično tipala po torbi. Minuta je minila, ona pa še vedno ni poklical reševalcev. Hitro je odtipkala številko in telefon vrgla poleg sebe. Poskušala je zbrati misli. Eden mrtev, druga nezavestna ... Nenadoma jo je nekaj zmotilo. Kaj za vruga ... Pogled se ji je zapičil v prsni koš. Se ji samo zdi ali se je res nehal dvigovati? Oblival jo je pot in tudi tema ji ni bila v pomoč. Vztrajno je zrla v koš. Še vedno se ni dvignil. Zaboga, morda ne namerava umreti kar vpricho nje? Zgrabila jo je panika. Oči so ji živčno skakale od zgornjega do spodnjega rebra, kot da se masažo srca da izvajati s pogledom. Šele zdaj je slišala glas, ki je že tretjič jasno rekel: »Center za reševalno službo tukaj, vi pa ste ...«

Kot v snu je pobrala telefon in začela govoriti: »Dva mrtva, prometna nesreča ...«

***

Prvi spomin mojega *drugega* življenja je bil zvok dežja. Prometna nesreča je bila res prelomnica v mojem življenju. V *prvem* življenju sem nanj gledala kot na pravico. V drugem kot na dar. Čeprav mi seveda to še ni bilo jasno, ne še v začetku.

Mežikala sem v belo neonsko svetlobo nad mano. Čuden kontrast umetnega ob tako naravnem zvoku. Nad mano se je sklanjal zdravnik. Z majhno svetilko, ki je spominjala na laser, mi je svetil naravnost v oči. Zaprla sem jih. Glava me je neznosno bolela in napolnjeval me je čuden občutek, da sem nekaj vmes med mrtvim in živim. Nekatero dele telesa sem zaradi bolečine čutila močneje kot kadarkoli prej. Drugih nisem mogla premakniti. Hotela sem zagodrnjati, vendar je iz mojega grla namesto zvoka prišel kašelj. »Počasi, počasi ...« je mirno dejal zdravnik. Obrnil se je k sestrama in dejal: »Pošljite po mamo.« Prikimale so in odšle.

Sama sem obtožujoče zrla v njegove oči. Kot da bi bil on kriv, da sem v tako slabem stanju. Izzivala sem ga, naj pove. Kaj vse je narobe z mano in kako bedno bo sedaj moje življenje. Kako brezupen mladostnik sem in kako neodgovorna sem bila, da je prišlo do tega. Do česa pravzaprav? Poskušala sem se spomniti, kaj se je zgodilo. Vendar pa z razmišljanjem nisem nikamor prišla. Potem pa se je kot bodalo v moje srce zarila preprosta beseda. Noe. Spomnila sem se. Noe. Motor. Nesreča. Začela sem se kremžiti. Preplavil me je gromozanski strah. Šlo mi je na jok, vendar mi obrazne mišice in debel povoj tega niso dopuščali. Poskušala sem obrniti glavo. Morda pa mirno leži zraven mene. Tako, ja. Samo sladko spi,

sem pomislila. Ali pa se bo s šopkom prikradel skozi vrata, mi podaril velik nasmeh in mi povedal, da bo vse v redu.

Glave seveda nisem mogla premakniti. Tako mi ni preostalo drugega, kot da sem pogled ponovno zapičila v zdravnikovo obličje. Njegova mirnost me je jezila. Mar ne vidi, da se vpričo njega ruši svet? Odprla sem usta, da bi začela kričati. Želela sem samo to. Izliti vse sovraštvo, ki me je v tem hipu dušilo še bolj kot povoji. Sovraštvo do sveta, usode in sebe. Jaz sem tista, ki je izbrala odcep. Začutila sem rahel vbod na roki. *Pomirjevala*. Izgubila sem zavest.

***

Stala sem pred vrati. Bila sem živčna, vendar me je hkrati napolnjevalo vznemirjenje, saj sem vedela, da delam prav. Minilo je leto od prometne nesreče. Brazgotine so bile na meni odtisnjene kot datum, kot rok trajanja, ki so ga nekako uspeli podaljšati. Razen tega pa sem bila v kar dobri telesni formi.

Malo šepam na eno nogo, vendar zdravniki menijo, da bo tudi to ob redni rehabilitaciji kmalu izzvenelo. Tudi iz mojega obraza so naredili čudež. Lahko se pogledam v ogledalo in si iskreno rečem, da sem lepa. Če se spomnim prvih nekaj dni po odhodu iz bolnišnice ... Nisem bila prepričana, če bom poveje v javnosti sploh želela kdaj sneti. Vendar pa vse to telesno okrevanje ni bilo nič v primerjavi s tem, kar se je v preteklih mesecih dogajalo v mojih mislih. Danes sem se odločila, da je skrajni čas, da krenem tudi na to pot. Pot spoznavanj, odpuščanja in sprejemanja. Če ne veš, kaj se je zgodilo, težko odpustiš. Sprejemanje usode pa je pomembno, če želiš ta dva procesa sploh začeti.

Pred vrati sem stala s šopkom in bombonjero. Oboje je spadalo med Noetovo najljubše. Potrkala sem. Zaslíšalo še je škripanje stola. Vrata so se na stežaj odprla. Vame je zrl par temnih oči. Nasmeh je izginil. Tako sva za sekundo obstali v tišini. »Smem naprej?« sem obotavljaje vprašala. »Ja, ja. Oprosti. Seveda.« Čevlje sem pustila ob starinski preprogi in stopila v študentsko sobo. V ozadju so se prelivale melodije Shawna Mendesa. Mislim, da je bil njegov zadnji hit *There's Nothing Holdin' Me Back*.

Ugasnila je radio in mi nakazala, naj sedem na zofo. »Torej si se odločila, da le hočeš vedeti,« je rekla in me zamišljeno gledala. Na njenem obrazu je bilo mogoče zaznati kanček napetosti. Očitno nisem bila edina, ki se je bala, da bo ta dan enkrat prišel. »Da. Vem, dolgo je trajalo.« »Poskušala sem te obiskati,« je dejala. »V bolnici. Dvakrat. Tudi sama sem imela travme. Želela sem iti tudi na njegov pogreb, ampak nisem vedela, če bi ...« Glas ji je zamrl. Povesila je pogled. »No, nisem vedela, kako bi to vplivalo nate,« je zaključila. Naenkrat sem iskala besede. Besede, ki sem jih želela tukaj izreči, ki sem jih tako dolgo načrtovala v varnem zavetju svoje sobe nikakor niso želele priti na plan.

Dolores je prevzela pogovor, za kar sem ji bila hvaležna. Pomignila je na radio. »Shawn Mendes. Vrtel se je, ko sem vaju našla. Sedaj je to zame kot nekakšen opomnik, kako je treba živeti vsak dan posebej. In se zavedati odgovornosti. Ne veš, kdaj boš moral dajati ali dobiti pomoč.

Bilo me je sram. Fraza *zavedati se odgovornosti* se je v tej sobi nehote lepila predvsem name. Bilo je prav ironično, da sem tako zavračala tuje očitke, čeprav sem bila sama sebi največji rabelj. Nisem se mogla pripraviti do tega, da bi ji pogledala v oči. »Hej. Ne obtožujem te. In to vsekakor ni bila tvoja krivda.« S cmokom v grlu sem prikimala. Nisem želela jokati. »Sem sem prišla, da bi se opravičila. Ker ... ker te nisem želela videti.« Za trenutek sem postala. »Hvala, ker si me obudila od mrtvih,« sem rekla in obe sva se nasmehnili. »Povedali so mi, da si oživljala naravnost profesionalno. Glede na vse notranje krvavitve, je bilo moje preživetje že tako pravi čudež. Brez pravilnega oživljanja bi bila zagotovo mrtva.«

»Potrudila sem se po najboljših močeh,« je odgovorila z nekoliko votlim glasom.

»Kar pa je bilo očitno res nadpovprečno. Tudi krvavitev si ustavila. In to takoj, ko si me našla. Brez zadržkov,« sem nadaljevala. Želela sem ji pokazati, da vem, kaj je storila. Kako dobro je opravila svoje delo. Čeprav sem se ob tem počutila trapasto. V resnici ji nisem bila hvaležna. Zdaj, na tem mestu, bi bila raje mrtva.

»Morala bi videti mojo zmedenost. Na začetku sploh nisem vedela, kaj naj počnem,« je kljub čudnemu vzdušju nadaljevala. »Preskočila sem tudi prvo polovico korakov, kot so: preveri varnost, odzivnost, sprosti dihalne poti, poslušaj dihanje ... V takem položaju se lahko hitro znajdeš s prazno glavo.«

»Najpomembnejše ti je kljub temu ostalo v spominu. Zavarovala si kraj in poskrbela za trideset pritiskov in dva vpiha. Bilo je dovolj,« sem robotsko navajala dejstva.

Pokimala je. »Vesela sem, da sem lahko pomagala. V pomoč pa mi je bilo tudi dokaj sveže znanje s tečaja prve pomoči, ki sem ga delala lani,« je dejala. Njen glas se je porazgubil. Spogledali sva se. Obe sva vedeli, da ta pogovor ni bil razlog mojega obiska. Plesali sva kot mački okoli vroče kaše in se spraševali, katera bo prva, ki si jo bo drznila poskusiti.

»Zakaj si rešila mene?« sem rekla povsem neposredno. »Lahko bi pomagala Noetu. Bil je bližje avtu, vsaj tako so mi rekli. Kako si lahko ... Si šla mimo njega?« sem vprašala. In čeprav tega nisem hotela, je bilo v mojem glasu moč zaznati kanček obtoževanja.

»Tudi sama sem se to mnogokrat vprašala. Ne vem, preprosto ne vem. Ne, nisem šla mimo njega. Pokleknila sem k njemu. Preverila, v kakšnem stanju je bil.«

V mrtvem, sem ji odgovorila v mislih. *In ti mu nisi poskušala pomagati*. Sedaj je ona odmikala pogled. Bila sem tiho. Čakala sem, da nadaljuje.

»Videla sem izmaličen obraz. Skoraj celotno amputacijo noge in popolno amputacije stopala. Če gledam nazaj ... Morda se mi je zdelo, da imaš ti več prihodnosti ..., če preživiš.«

V očeh so me žgale solze. »Če bi bil delni invalid, to še ne pomeni, da ne bi imel prihodnosti.«

»Ne take, kot jo imaš ti,« je nežno dejala. »In ne razumi me narobe. Želela sem pomagati.

Srčno. Obema. Vendar sem morala izbirati. In tudi to je bilo naključje, ne izbira.« Sobo je ponovno zaobjela tišina.

»Ne misli, da sem si vzela deset minut za meditacijo in se potem v svoji vzvišenosti odločala, kdo si bolj zasluži živeti. Ko sem se spomnila na oživljanje, si bila truplo pred mano ti, ne on. In nekako se mi je zdelo, da je on bolj dokončno mrtev. To je vse.«

»Sliši se neumno,« sem zamrmrala. Solze so se sušile in mi na licih povzročale srbečico.

»Vem. In ponavadi je neumno prav to, česar ne razumemo. Temu bi lahko rekli usoda. Nekaj, česar nam ni dano razumeti. In ravno to ima po navadi največ smisla.«

Zamislila sem se. Želela sem si, da bi si to zapisala. Besede so se slišale kot citat. Vendar to ni bilo potrebno, saj so se mi, kot lahko vidite danes na tem papirju, vžgale globoko v spomin.

»Upam, da imaš prav,« sem dejala. Pogledala sem na uro. Čeprav je bilo to srečanje osvobajajoče, je bilo prav tako tudi naporno.

»Zdi se, da bi morala iti,« sem rekla.

»Kakor želiš,« je odvrnila.

»Se lahko zmeniva še za kakšno kavo?« sem vprašala.

Na njene ustnice se je prikradel nasmeh. »Seveda. Obema bo koristilo.« Zadovoljno sem pokimala. Nato sva v tišini zapustili sobo. Pospremila me je vse do izhoda iz študentskega doma. Vedela sem, da je to čas, ko se posloviš in odkorakaš, vendar mi vest tega preprosto ni dovolila.

»Preden grem, bi ti rada še nekaj povedala,« sem izdabila, še preden bi si lahko premislila. Sklonila sem glavo in se zazrla v svoje čevlje. Bili so črni. *Izpljuni*, sem si prigovarjala. *Samo povej. Nekomu moraš. Če ne preprosto ne boš mogla živeti. Ne danes, ne jutri.*

»Ubila sem ga,« sem zašepetala. V njenih očeh se je pojavilo presenečenje. Sama pa sem že bruhnila v jok. Tokrat je bil krčevit in je moje šibko telo stresal brez usmiljenja. »Ubila sem ga,« sem ponovila glasneje in zraven hropla. »Jaz ... jaz sem ga ...« Sesedla sem se na tla. Jokala sem in jokala. Dolores je priskočila k meni. »Joj, ljubica, tega ne moreš reči. Le kako bi lahko ...«

»Rekla sem mu, da ga ljubim. In potem je izgubil nadzor nad motorjem, ker me je želel ... « Glas se mi je zlomil. Sledilo je še glasnejše hlipanje s prepletom mojega jecljanja. Dušilo me je. V prsih me je dušilo zaradi vse bolečine, ki me je napolnjevala in si poskušala utreti pot do svobode. »Želel me je pobožati, zato je izgubil nadzor,« sem uspela čez nekaj minut dokončati poved. Še vedno sem lovila sapo, majico pa sem imela mokro od solz. »Tako. Zdaj nekdo ve. Priznala sem svoj del krivde,« sem izdahnila z velikim olajšanjem.

Dolores me je prijala za ramena, poiskala moje oči in mi počasi in odločno rekla: »Ni važno, kaj se je zgodilo. Bil je splet okoliščin. Tega nisi mogla predvideti. Poleg tega pa je on vozil prehitro.« Odmaknila sem pogled. Še vedno sem lovila sapo. Nisem vedela, kaj naj si mislim. Dolores je zmajala z glavo. Z prsti si je šla skozi lase. Sedaj je imela tudi ona solzne oči. »Oh, kaj blebetam,« je rekla in se nasmehnila, kot da ji bi bilo naenkrat vse jasno. »Ko umrem, si želim točno to. Te tri besede od osebe, ki jo ljubim. Zdi se mi, da je to vse, kar moraš vedeti.« Sedaj sva jokali obe. Objeti. Dve duši, ki sta se hitro spoznali tako globoko zaradi bolečine, ki sta si jo delili. »Veš,« sem začela. Vedela sem, da bo to zame velika prelomnica. Če si upam izreči na glas te besede, jim bom morda nekoč, nekje res dala priložnost, da se dokažejo. »Hvaležna sem,« sem počasi nadaljevala. »Hvaležna sem, da si mi povrnila življenje. Srečna sem, ker živim. In to življenje moram živeti za dva. Zame in zanj,« sem rekla in se v isti sekundi zavedala, da je res. To je bila moja dolžnost.

»Bila je samo prva pomoč,« je dejala, še vedno s solzami v očeh.

Tisti dan sem zakorakala v svet z novim parom oči. Po mnogih mesecih sem ponovno začutila upanje. Četudi je bil moj cilj še daleč, sem vedela, da sem ga sedaj končno uzrla. Kot vrh gore, ki je daleč, a hkrati blizu, ko jasno vidiš, da obstaja. Da je tam in te čaka. Pred mano je bila pot bolečine, iskanja in očiščevanja najglobljih ran.

Tudi pri prvi pomoči ugriznine najprej temeljito očistimo, šele nato jih povijemo. Sama pa sem poskušala narediti nasprotno. Ugriz usode sem želela čim hitreje poviti in si lagala, da je rana čista. Da lahko sama preskočim tisti boleči del.

Vendar pa življenje ni samopostrežna trgovina. Prodaja samo pakete. Pakete spiranja in povijanja. Sreče in žalosti. Vsaj v primeru, če želiš svojo srečo iskati tukaj, na Zemlji. Kaj se dogaja drugje, pa - kdo bi vedel? Morda jo je Noe lažje poiskal? V to bi z veseljem verjela. Sama pa sem jo privabila tako, da sem sprva bolečini pustila prosto pot, saj je bližje izhodu, če iz globin srca priplava na površje. Tako je le še korak stran, da s površja izhlapi v nebo. Morda se nekoč v drugi obliki spet vrne. Upam, da takrat kot nežen dež. Če pride do poplave, pa ... Hja, upam, da spet lahko računam na prvo pomoč.

Eva Šubic, 2. b, Gimnazija Novo mesto
Mentorica: prof. Tina Furlan Turk